

1-5 oldal

KOZMA IMRE OH ATYA SZENTMISÉJÉRŐL

Kedves testvérek! Új életre ébredünk, hallottuk ebben a könyörgő énekimádságban, hát szeretettel köszöntöm a testvéreket az élet házában! Akár azt is mondhatnám, mert ez is magyar ötlet, a vasárnapi iskola házában. És még a földieknek is tartozunk, mert elintézték, hogy szólaljon meg ez a harang fél 9 órakor: megszólalt. Kevesen hallottuk meg, de a harangot azért megkondítjuk minden alkalommal, hátha kinyílik az emberek füle.

Ezen a mai napon gondoljunk arra, hogy tegnap ünnepeltük Nyéki Kálmán ezüstmiséjét, ma délelőtt ünnepeljük Kelemen Ervin atya ezüstmiséjét, és azt szeretném kérni a testvérektől, hogy ajánljuk fel ezt a szentmisét Cselényi Lászlóért, aki a Duna Televíziónak volt a vezetője, elnöke és világtelevíziót csinált belőle. Holnap temetjük Farkasréten, protestáns közösségnek a szülöttje, nem tudom, szentmisét ajánlanak-e fel érte, hát tegyük meg mi, és legyen ez köszönet is a Duna Televízióért és egyáltalán azért a sok-sok ötletért, ami abban az időben, amikor ez a Duna Televízió elkezdte a munkáját, akkor bizony erre sok-sok országban rácsodálkoztak és szinte abban az időben minden díjat bezsebelt. Legalább mi az Isten előtt is köszönjük meg az ő fáradozását, amit a nemzetünkért tett. És olyan jó ilyenkor azt mondani, hogy a nemzetünk, mert itt nincsen, ha magyarként gondolkodunk, nincsen Románia, nincsen Szerbia, nincsen Horvátország, nincsen Szlovákia – nemzetben gondolkozunk. Szeretjük ettől függetlenül ezeket a népeket is, hiszen Isten családjához tartozunk.

Kedves testvérek! Én azt szeretném, ha nem csodálkoznánk, hanem csodálnánk Jézust. És minden okunk megvan arra, hogy ezt a tudatváltoztatást megvalósítsuk. Nem véletlenül mondtam azt sem a szentmise bevezetőjében, hogy a templom az élet háza. Hiszen Jézus élni tanít, és prófétákat is emlegetett az ószövetségi Szentírás, a próféták is élni tanították az embereket. Mert úgy látszik, hogy nem magától értetődő az embereknek az, amit magától értetődően gondolunk. Márpedig az élet ebben a házban tanulható meg, ezt sehol másutt nem tanítják.

Mi az élet? Az élet arra való, hogy az ember elajándékozza és mások életét pedig befogadja. Szebben talán így is mondhatom: az ember odaadásra és elfogadásra született, és ez kifejezi azt, hogy milyen teremtmény is az ember. Az ember közösségi lény, Isten teremtménye, aki szeretetből teremtette a világot és az emberi életet, és megbízott bennünket azzal, hogy ezt az Istentől tanult életet valóban befogadjuk és egymásnak ajándékozzuk.

Erre születünk, az élet közösségi, és erről többször tettem az elmúlt évek során szót, szinte minden televíziós műsorban, ami valamiképpen is Európáról szól, ez a kérdés mindig elhangzott, de felelet sose jött: mik azok az értékek, amiket mi keresztény európai értékeknek tartunk? Kedves testvérek, roppant egyszerű: a keresztény európai érték a közösség. Az ember arra született, hogy felnőjön arra, hogy egy közösség tagja legyen. És ez nem azáltal történik, hogy az ember beleszületik egy közösségbe, egy kis családnak a közösségébe, aztán ez a közösség nőttön-nő, a gyerek egyszer csak iskolába jár, aztán különböző más, nagyobb közösségekbe tartozik, munkatársai lesznek és

egyszerűen egy nemzetnek a tagja lesz, és egyáltalán ezen a világon tudomásul kell vennünk azt, hogy minden ember testvérünk. Tehát az emberi élet testvéri közösség.

Nagyon érdekes, hogy Szent Ágoston, akinek a tanítását oly sokszor emlegetjük, éppen ezzel a nagy igazsággal, az életnek ezzel az igazságával kapcsolatosan, egyszer ezt is említettem, ő a főparancsolatot, hogy egyszerűen az üzenete elérkezzen hozzánk úgy magyarázta, hiszen „szeresd Uradat és szeresd embertársadat” – hogy lehet szeretni az Istent, akit sohasem látott senki? És Ágoston pontosan ezt az emberi dilemmát oldja meg akkor, amikor az ember felől indul el, és Ágoston azt mondja: emberek, a próba az emberi kapcsolataink világa.

Hiszen tudjuk, hogy az élet azt jelenti, hogy egymásnak ajándékozzuk és egymás életét elfogadjuk, ez a közösség alapja, újra és újra mondom. És Ágoston azt mondja: aki nem tud közösséget létrehozni a másik emberrel, hogyan gondolja azt el, hogy Istennel tud igazi közösséget teremteni? A hit pontosan azt jelenti, nyilvánvaló ne állítsuk feje tetejére a főparancsolatot, de nagyon igaz Ágostonnak a gondolatvitele, és ezt Ratzinger professzor úr vette a kezébe és az ő egész teológiája erre épül, erre az ágostoni gondolatra, hogy ha azt az embert nem tudjuk önmagunkkal megajándékozni, akivel együtt élünk, akkor hogyan hiszünk abban, hogy az Istennek tudjuk ajándékozni az életünket, akit soha nem láttunk.

Tehát ez rendkívül fontos, no de most valóban ne ezen az úton menjünk tovább. Hanem ha a templom az élet háza, akkor bizony, kedves testvérek, arra kell gondolni, hogy az életet itt tanítják, az élet üzenetét itt tanítják, ebben a házban, sehol másutt. Másutt legfeljebb különböző igazságokat tanítanak az embernek, persze nem olyan nehéz rájönni arra, hogy egymás nélkül nem tudunk élni, csak hát éppen ez az embernek a bűne, hogy azt gondolja, hogy ugyan rászorul a másik emberre, mindenki fölismeri ezt, de mégis függetlenedni akar a másik embertől, azt hiszi, hogy ekkor lesz nagy, akkor nő fel, amikor függetleníti magát a másik embertől. Ez egy halálos kísérlet, ez egy halálhír, amikor valaki így gondolkodik.

Tessék gondolni a Bábelre, végeredményben az volt az emberiségnek a bűnbeesése, amikor az ember az Istennel való kapcsolatot megváltoztatta, Isten fölé akart jutni, és ez következképpen hozta magával azt, hogy egymást se értették az emberek, összezavarodtak és megváltozott az egymással való kapcsolatuk. Hát hogy is lehetne a másik emberrel kapcsolatban az az ember, aki csak magával van elterve, közben mindent elvár a másiktól, ő pedig ebben tetszeleg, hát életellenes magatartás. És éppen ezért foglalkozik oly sokat a kereszténység ezzel a kérdéssel, mert ez a Megváltás misztériuma, az embert ki kell menteni ebből az örült helyzetből, amelybe belelépkedett, és nincs kiút neki, segítségre van szüksége az embernek.

És pontosan ezen a mai vasárnapon ezért hozza elő itt, ebben az iskolában az Anyaszentegyház a próféták üzenetét. A próféták mediátorok, ez egy modern fogalom, azt hiszik az emberek, hogy ők találták ki. Hát igazi mediátor az Isten prófétáinak a világa, és a legfőbb mediátor Isten és ember között, de ember és ember között is, a legnagyobb próféta, Jézus Krisztus, aki a megmentőnk, aki a Megváltónk. Aki ugyan tanított bennünket, példát adott, de nem a tanításával, nem a példaadásával váltott meg bennünket, hanem a szeretetével, a halálával. Mert úgy tűnik, hogy lehet tanítani az embert, ha akarja, becsukja a fülét és bezárja az agyát is, lehet jó példát adni az embernek, mindig megtalálja a kibúvót az ember és a kritikát is.

De az Isten, hogy így mondjam tematikája, hogy szeret, Ő a szeretet Istene, aki értünk van. Jézus Krisztus értünk lett emberré, embersorsot vállalt, éppen olyan életet élt, mint akármelyikünk. Hát, szegény a kezdetnél rögtön bajba került, amikor a sajátjai körében, Názáretben először megszólalt a zsinagógában, és akkor: honnan van ez? Hát ott élt velük 30 évig, csak hát Jézus nem önmutogató volt, hanem úgy élt, olyan életet élt, mint amilyen életet az Isten elgondolt nekünk. És úgy látszik,

hogy erre nem figyelünk fel, csak a nagy-nagy reklám megnyilatkozásokra figyelünk oda. Az, hogy valaki hűségesen, odaadóan él az igazságnak megfelelően, hát abban semmi érdekesség nincs.

Ezért van az, hogy valaki amikor megtér, végig kutyálkodta az életét, aztán megtér, akkor az egész világ csodálja. Hát igen, nagy dolog, ha a mélységből ki tud valaki emelkedni, csak hogy honnan tudjuk, hogy mi minden tapadt rá, míg a mélységeket járta, mit hoz magával ezekből a mélységekből, de azért a világ csodálja. És azokat, akik meg hűségesen végigélik az életüket egymással szeretetben, odaadásban, áldozatban, hát abban semmi rendkívüli nincs, pedig ez az élet.

És pontosan a próféták küldetése ez volt, ők teremtettek kapcsolatot Isten és ember között, a próféták közvetítették Isten üzenetét és ugyanakkor az Isten felé meg az embereknek a vágyait, az embereknek az igényét, amely igények, nagyon jól tudjuk, ismerjük magunkat éppen eléggé, mindig magunk felé hajlik a kezünk. És Isten ezt a kapcsolatot a törvényeire hivatkozva gondolta életben tartani. A Tízparancsolat arról szól, hogy aki ahhoz ragaszkodik, az kapcsolatban van Istennel, hiszen az első három parancsolat az Istennel való kapcsolatunkat szervezi, az utána lévők meg az egymással való kapcsolatunkat szervezik, ezek a törvények.

Csak hogy az ember komisz, az ember a szeretetkapcsolatát is sajátosan óhajtja kifejezni. A zsidó népnek és Istennek a kapcsolata pontosan ezen billegett állandóan, mert az Isten-szeretetet egyszerűbb kifejezni úgy, hogy leölkök egy birkát, fölálldozom az Istennek: látod, Uram, mennyire szeretlek, egy áldozatot is bemutatok neked. Közben olyan élete van az embernek, hogy Isten, csukd be a szemedet, mert azt nem biztos, hogy akarod látni. És ugyanígy az egymással való kapcsolatunkat is sokkal könnyebb volt – van ma is – kifejezni úgy, hogy ha rosszat teszünk, jaj, akkor bocsánatot kérünk, áldozatokkal.

És ezért a megváltás rendjében nem kellett az Istennek ilyen étel-, ital-, állatáldozat, hanem az emberi szívnek az áldozatkészsége az, ami fölntartja az egymással való kapcsolatunkat. Ezért az Újszövetség nem a törvényekre hivatkozik, Jézus beteljesíti a törvényeket, az Újszövetség a szívre hivatkozik. Persze még előtte ki kell az Istennek szedni a köszívünket, és puha, meleg hússzívet adni helyette, hogy lehessen hivatkozni ennek a szívnek a szeretetére, szeretetére Istenkapcsolatban, szeretetére egymással való kapcsolatunkban.

És ugye ennek az útja, erről sokat beszéltem az évek során: a szeretet irracionális. Attól lesz racionális, hogy megismerjük egymást, a megismerés, az összetartozás teremt közösséget, hoz létre egységet. És ezt, ami így létrejött, ezt a szív állhatatossága tartja fölnt, a szív áldozatkészsége tartja fölnt, az egymásért hozott áldozatok hordozzák ezt az új kapcsolatot.

Testvérek, ezért az élet háza a templom, mert itt az új életet ismerjük meg. A szentmise könyörgésében is ezt imádkoztuk. Ugye a szentmise könyörgése az nem a pap imádsága, az a közösségnek az imádsága, és itt pontosan ezért adott hálát a közösség, Önök. Így szólt: „Istenünk, te szent Fiad megaláztatása által fölemelted az elesett emberiséget. Adj szent örömet nekünk, akiket kiragadtál a bűn szolgaságából”, és a többi már ebből ami származik. Vagyis kiragadt bennünket Isten ebből a elátkozott helyzetünkből, hogy magunk körül pörgünk, és ez a bűn. Nem kell itt állandóan a bűnöket kategorizálni, a bűn az, amikor az ember azt gondolja, hogy minden őt kell, hogy szolgálja, a férje is, a felesége is és minden ember. Egyébként igaz, csak hogy nem innen indul a dolog, hogy ő szolgáljon engem, hanem én szolgáljak mindenkit, és akkor valami teremődik.

Testvérek, tehát ez a mai vasárnap ezért olyan nagyon fontos. Milyen fontosak a bajban lévők. Mindig akkor van baj, amikor a közösségi élet elromlik, amikor két ember kapcsolata tönkremegy, amikor a közösségben olyan erők működnek, hogy ez a közösség megzavarodik, amikor nemzetek életében bajok vannak. Mindig a baj igazából az, amikor a közösség szenved, mert a közösségi

értékek megvalósítása, azok szerint való élet az nem könnyű, az áldozatosság, az alkalmazkodás, a lemondás, odaadás, a másik elfogadása, hát ez nem könnyű. Mindig akkor van a baj, amikor az emberi élet tönkremegy, és az emberi élet tönkrement állapota az, amikor elszakadunk egymástól, akármiért, amikor szembe megyünk egymással, hátat fordítunk egymásnak, hát ez az, ami nem az Isten akarta élet. Hát Isten a szeretet, és képesek vagyunk mi emberek arra, hogy szeretetet kapunk és szeretetlenül válaszolunk, milyen döbbenetes dolog. És itt kell résen lenni, hogy a szívünkre vigyázzunk, hogy józan legyen a szívünk, hogy helyes válaszaink legyenek, a jóra jól válaszoljunk, a rosszra meg ne válaszoljunk soha, a rosszra jóval válaszoljunk, erről szól minden.

És ezt a küldetést töltötték be az Ószövetségben a próféták, ezt a küldetés tölti be az Újszövetségben Jézus Krisztus, és ezen kell elgondolkodnunk, hogy ez az élet iskolája, ezt kell megtanulni, ezt kell elsajátítani. Lehet egyetemekre is járni meg a fél világ tudását be lehet szerezni, és? Valójában az élet lényege nem ez. Ezzel se tud jól élni az ember, ha nem józan a szíve, hogyha ez az értékrend nincs a rendjén.

Úgyhogy bizony ezért újra meg újra kell imádkozni. És ezért is említettem, hogy vasárnapi iskola, mert ez is egy a magyar fifika. Amikor darabokra vagdosták a történelmi Magyarországot, az elszakított területek magyarsága rögtön kitalálta magának a vasárnapi iskolát. Amikor mindent tiltottak, ez volt az egyetlen mentővár, ahol az Isten üzenetét tudták megjeleníteni. Amerikában különösen, ugye rengeteg ember ment oda a huszadik században különösen, Amerika ezért lett és azért hordoz annyi gyarlóságot, mert olyan, mint egy kamasz, és ott például kibontakozott a vasárnapi iskolák rendje, és ezekben az iskolákban őrizték a magyarságukat, az összetartozásukat, és ezekben az iskolákban tanulták az élet igazságát. Ezért volt vasárnapi iskola, összegyűltek istentiszteletre, szentmisére, és utána pedig aprópénzre váltották ezt a tanítást.

Ma sajátos helyzetben vagyunk, ma a világ elfordult Istentől, így ezzel az egész kérdéssel is zavar van. Hát tessék nézni, ennyien vagyunk itt, senki nem akarja tanulni az életet, mindenki jobban tudja, hogy kell élni. Na, egy csomó politikai dolog jutott az eszembe, de inkább nem mondom, mert akkor azt mondják, hogy politizál az ember. Dehogyan, csak gondolkodik az életről.

Alapvetően arról van szó, hogy igazán a mediáció, ha már ezt kitalálta a modern ember, nincsenek közvetítők. Ugye ha baj van, akkor rögtön futunk valakikhez, csak segítsenek. Ragyogóan megy a pszichológusoknak, ragyogóan élnek belőle a magunk ostobaságából meg a magunk tragédiájából. Igazából hát mire tettünk, pszichológusokra? Ismerjük a módszereiket, hát aki ennek hisz, az nem az Istenhez megy, az nem az élet iskoláját akarja tanulni. Az azt igyekszik elérni, hogy neki legyen igaza, és ha igaza van, akkor ez azt jelenti, hogy fölötte van a másiknak. Hát ez nem életiskola, ez önigazolás, és ha úgy gondolja, a pszichológus nagyon ügyes és segít az embereknek az önigazolásban is általában.

Mindenesetre, jó testvérek, ma sajátos üzenetet közöl nekünk az evangélium által az Isten. Nyissuk ki fülünket és szívünket, mert bizony az, hogy az emberek hátat fordítottak az Istennek, attól még emberek maradunk és a problémáink nem kevesebbeknek lettek, hanem többek, Isten nélküli embernek még több problémája van a másikkal. Hát még nekünk is bajunk van egymással, istenes embereknek, hát akkor hogy gondoljuk azt, hogy az Isten nélküli embereknek kevesebb a problémája? Persze ők azt mondják, hogy ők nem bűnösök, ők bátran vállalják a bűnüket, akkor már nem is bűnösök. Izgalmas észjárás, de hát úgy látszik, hogy az emberiség nem okosodik, hanem butul.

Bizony vissza kell fordulni a szeretet Istenéhez meg vissza kell fordulni egymáshoz, és az egymással való kapcsolat az csak a szeretetre hivatkozva működik. Különben mehetünk pszichológusokhoz és semmi se változik. A világ csak akkor változik, ha újra szeretetben tartozunk

egymással össze, akkor változik a világ, ha nem a háborúskodásban látjuk a problémák megoldását, hiszen a háború az mindig győzni akar, és aki győz, mindig az diktál. Következésképpen ez nem az élet útja, ez egy ostoba emberi kitaláció. Isten jobbat talált ki nekünk, Ő szeret bennünket és azt ajánlja, hogy szeressük mi is egymást.

+ *A M E N* +

Szentmise befejezése

Kedves testvérek! Isten áldása segítsen bennünket abban, hogy tudjunk együtt közösségben minden emberrel járni az életutunkon. És gondoljunk most délelőtt Ervin atyára, aki annak idején nehéz helyzetből került ide Székelyföldről, és ma ő a villámhárító az Irgalmasrendben, aki lelki gondozói szolgálatot végez a Budai Irgalmasrendi Kórházban. És gondoljunk valóban egymásra, mindazokra, akikkel összehoz bennünket az élet, mert ki kell tudnunk fejezni azt, hogy összetartozunk.

+ *Á L D Á S* +